

Arviointi

1. Koe
 2. Pedanet-tehtävät
 3. Studeotehtävät
 4. Tuntiaktiivisuus
 - Lisätehtävät
 - Kahootit
 5. Ryhmätyöskentely
- Pedanettiin (ks. wilma)

Rikastuminen?

- 1. Lottoaminen / vedonlyönti / veikkaus**
- 2. Mene rikkaisiin naimisiin**
- 3. Perusta yritys ja myy se sopivan ajan kuluttua**

Vaurastuminen?

- 1. Tee töitä**
- 2. Säästä osa palkasta = sijoita**
- 3. Kuluta kohtuudella**
- 4. Seuraa maailmaa**
 - talous/politiikka/kansainvälinen politiikka**

YH2

Taloustieto

<https://areena.yle.fi/1-3929552>

Taloustiede

- tutkii yhteiskunnallisten ilmiöiden taloudellisia Aspekteja
 - ihmiskuntaa arkipäiväisissä askareissaan
 - kohteena yksilön ja yhteiskunnan suhde
- tutkii, selittää ja ennustaa taloudellisia ilmiöitä
- **Kuinka talous toimii, miksi toimii niin ja kuinka talous voi toimia?**

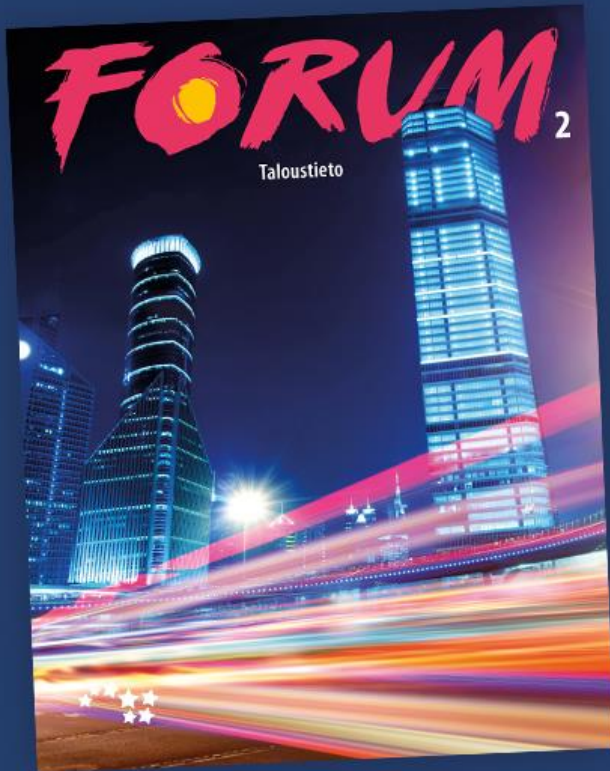
Mitä taloustiede on?

- Mikä on bruttokansantuote, miksi lasketaan, mitä kertoo, mitä ei?
- Miten hyödykkeiden hinnat määräytyvät, miksi yrittäjät rikastuvat tai kaatuvat?
- Mistä lama johtuu meillä ja muualla, onko sen tulo välttämätön ja ennustettavissa?
- Miten lamaa voidaan yrittää lieventää, vai voidaanko EMU:ssa?
- Miten korkotasot määräytyvät, peruskorko vai euribor?
- Mistä inflaatio johtuu, onko se välttämätöntä?
- Miksi euro heikkenee tai vahvistuu, miksi matkailun ja ulkomaisten tuotteiden hinnat heittelevät eri lailla eri maiden suhteen?
- Onko suomalaisilla enää omaa päätösvaltaa talouteensa?
- Mistä työttömyys johtuu?
- Miten palkoista sovitaan ja miten suuria korotukset voivat olla?
- Miten Suomi voi pärjätä kansainvälisessä kilpailussa?
- Mistä talouskriisit johtuvat ja miten ne vaikuttavat meihin?
- Jne.

**KANSANTALOUSTIEDE TUTKII EM. ILMIOITÄ,
SELITTÄÄ NIITÄ JA ANTAA PÄÄTÖKSENTEKIJÖILLE
MAHDOLLISUUKSIA PYRKIÄ VAIKUTTAMAAN NIIHIN!**

Nyt:

- **Kappale 1. "Talous perustuu tarpeiden tyydyttämiseen" s. 9-16**
- **Oppikirjan tehtävät 1-3.**
- **Pedanet**

Luku 1

Talous perustuu tarpeiden tyydyttämiseen

Oppikirjan sivut 10-16

Talouden pääkäsitteet*

- **Tarpeet**

- **Niukkuus**

Maslow'n tarvehierarkian mukaan ihmisellä on perustarpeita, jotka pitää tyydyttää riittävästi ennen kuin ihminen hakee tyydytystä korkeammille tarpeille (s. 11).

Minkälaisilla hyödykkeillä pyramidissa mainittuja tarpeita tyydytetään?

Minkälaisilla hyödykkeillä pyramidissa mainittuja tarpeita tyydytetään?

- ruoka ja juoma
- lämpimät vaatteet
- asunto
- lääkkeet

Minkälaisilla hyödykkeillä pyramidissa mainittuja tarpeita tyydytetään?

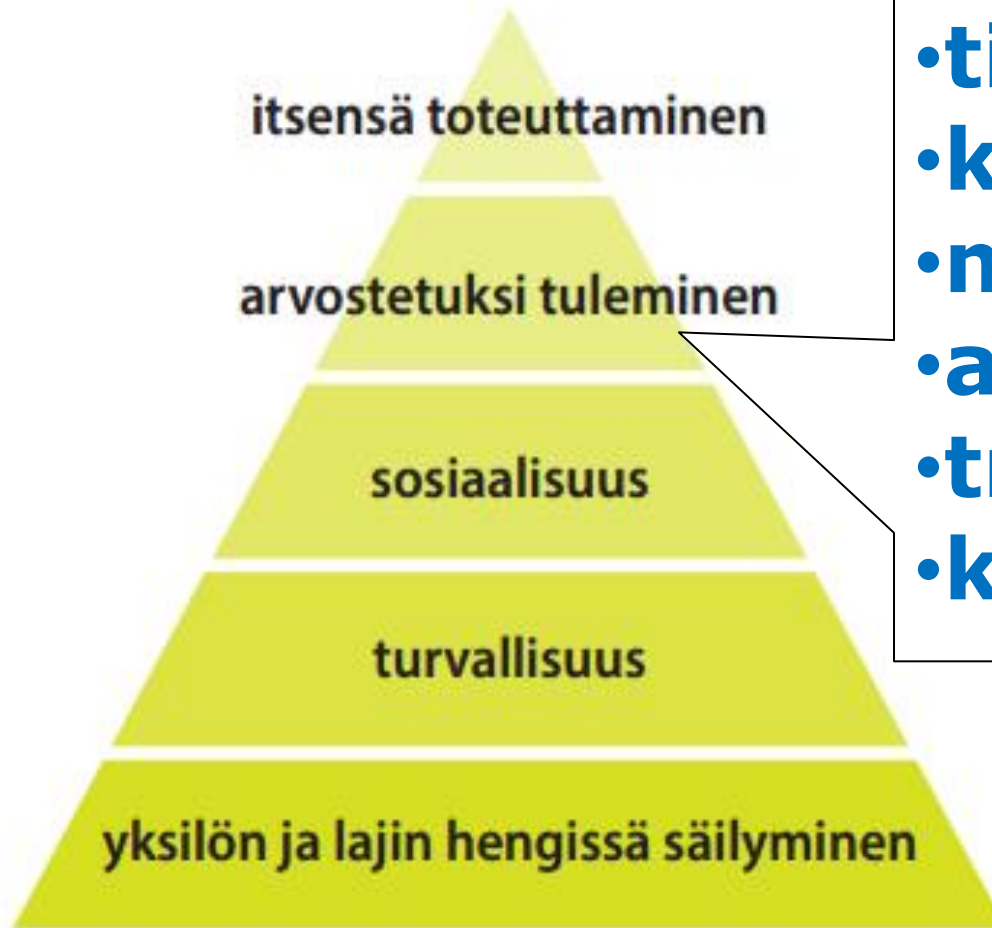
- vakuutus
- kypärä, heijastin
- murtohälytin
- turvavyö ja turvatyyny
- (aseet)

Minkälaisilla hyödykkeillä pyramidissa mainittuja tarpeita tyydytetään?

- harrastukset
- elokuvissa tai konsertissa käynti
- urheiluottelu
- puhelin
- some

Minkälaisilla hyödykkeillä pyramidissa mainittuja tarpeita tyydytetään?

- opiskelu
- titteli
- kunniamerkki
- mitali
- auto
- trendivaatteet
- käsilaukku

Minkälaisilla hyödykkeillä pyramidissa mainittuja tarpeita tyydytetään?

- **extreme-lomat ja -urheilu**
- **vuorikiipeilyvälineet**
- **maalau välineet**
- **lentokone/laskuvarjo**
- **benjihyppy**
- **.....?**

Hyödykkeet Maslowin tarvehierarkiassa

Itsensä toteuttaminen
työ, opiskelu

Arvostus

titteli, työnimike

Sosiaalisuus

jäsenyys, känny, tietokone

Turvallisuus

koti, auto, vakuutus,

Hengissä säilyminen

ruoka, juoma, suoja, lämpö

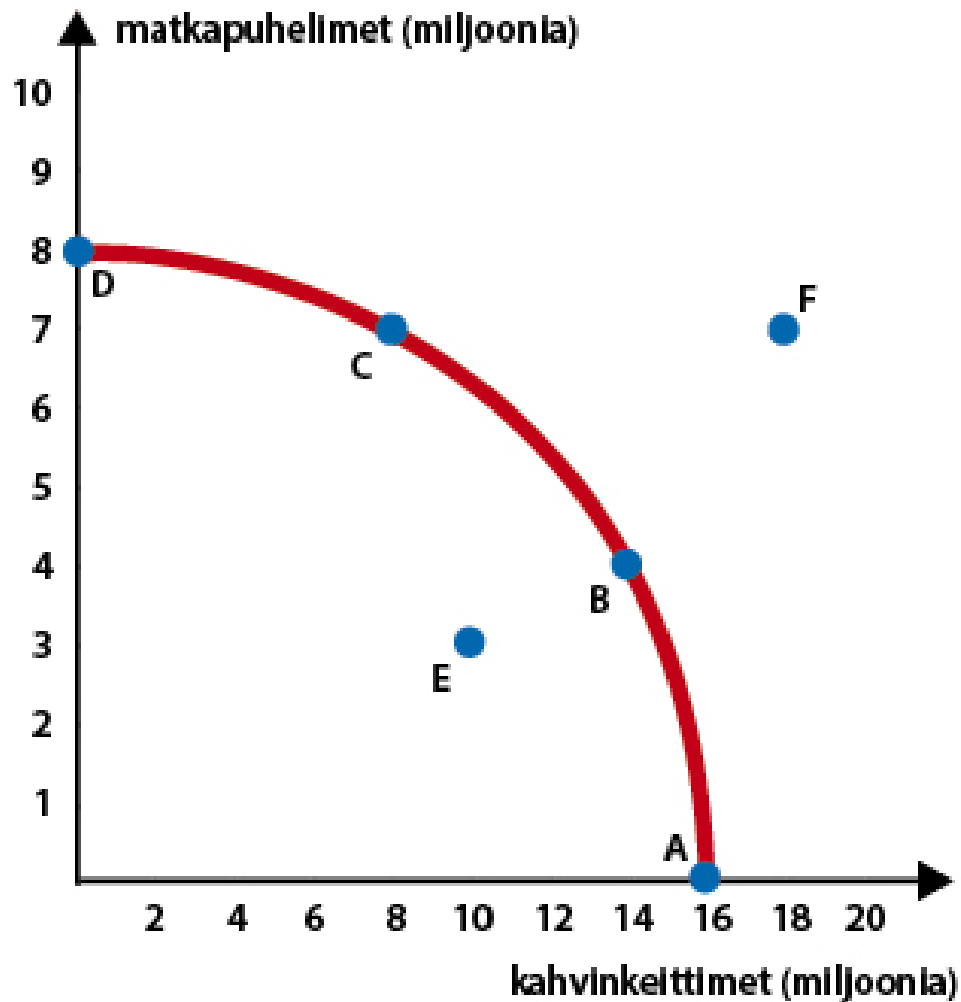
Tarvehierarkia toimii ostoksilla!

- Yritys voi menestyä vain tuottamalla tarpeita vastaavia tuotteita.
- **Käyttötarve** tarkoittaa tarvetta, jota varten hyödyke ostetaan.
- **Välinetarve** tarkoittaa sitä, että ostetulla hyödykkeellä on jokin lisäarvo ja se kertoo esim. omistajansa elämäntyylistä (laukku vai merkkilaukku).
- Markkinoinnin ja mainosten tavoitteena on luoda uusia tarpeita.
- Myyjän tavoitteena on selvittää tarve ja esitellä vaihtoehtoja tarpeen tyydyttämiseen.
- **Onko välinetarve ohjannut sinun ostoksiasi?**
- **Mitkä tuotteet ovat juuri nyt sellaisia, joita yritetään saada kaupaksi luomalla markkinoinnin avulla ihmisille tarpeita?**

Kuvio s. 13: Niukkuus asettaa rajat

TUOTANTOMAHDOLLISUUKSIEN KÄYRÄ

Puolusta ja kritisoi väitettä: Niukkuus on taloudelle hyvä asia.

Puolesta:

1. Ainakin osa turhista ja hyödyttömistä tavaroista ja palveluista karsiutuu pois.

- Niukkuus pakottaa tekemään valintoja.

2. Niukkuus säästää ympäristöä.

- Tuotannon kasvu lisää energian kulutusta, ympäristön saastumista ja ilmaston lämpenemistä.

3. Niukkuus pakottaa erikoistumaan.

Puolusta ja **kritisoi väitettä: Niukkuus on taloudelle hyvä asia.**

Vastaan:

- 1. Niukkuus rajoittaa elintason kasvua.**
- 2. Niukkuuden vaikutuksesta maassa saattaa olla työttömyyttä.**
- 3. Pula tuotannontekijöistä voi nostaa hintoja.**
- 4. Niukkuus pääomasta estää esim. kehitysmaita rikastumasta.**

HYÖDYKKEET*

KULUTUSHYÖDYKKEET

TAVARAT
- aineellinen

PALVELUT
-aineeton

Kertakulutus

Puolikestävät

Kestokulutus

Julkiset

Yksityiset

TUOTANTOHYÖDYKKEET → INVESTOINTI

AINEELLISET

•Koneet, raaka-aineet,
rakennukset

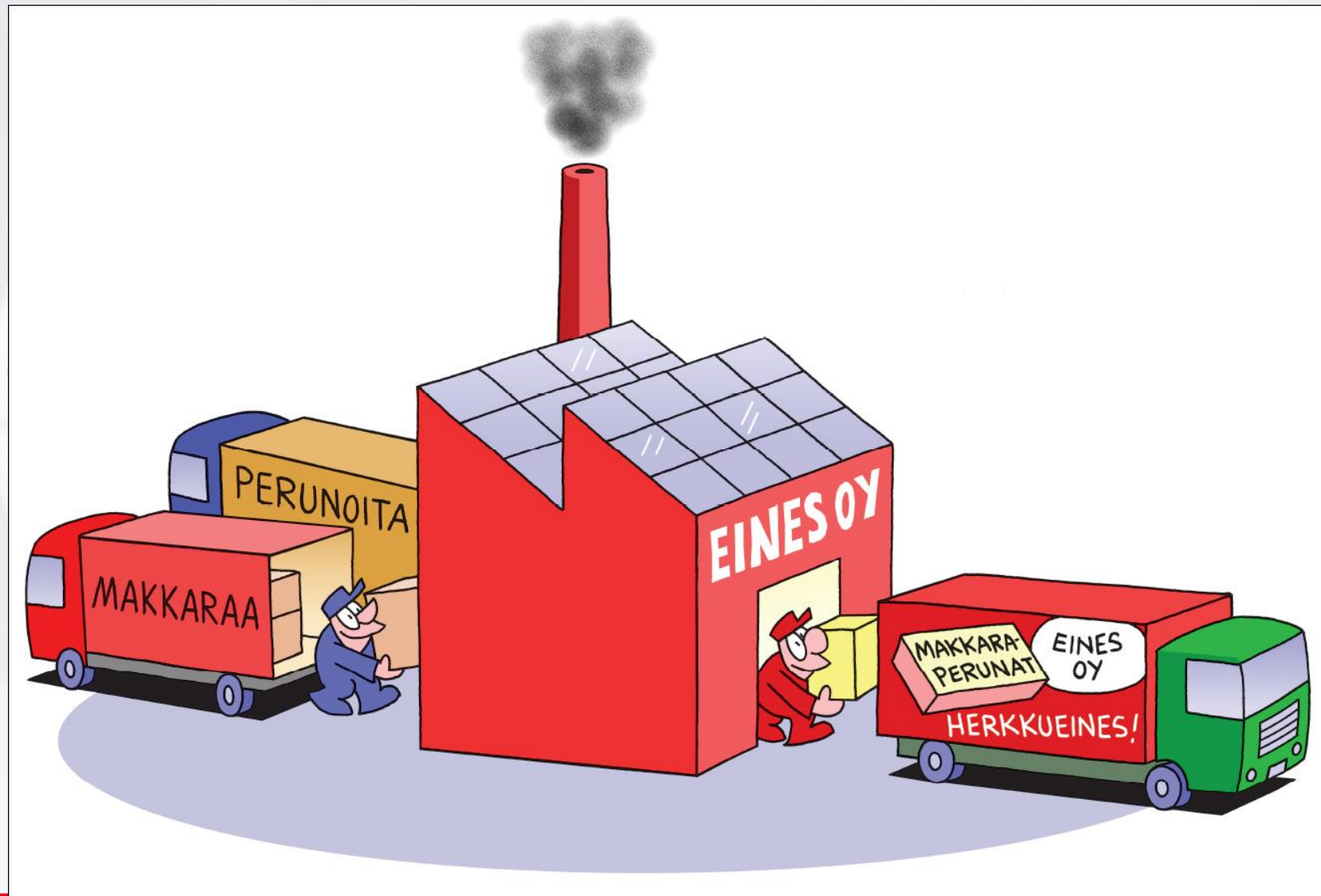
AINEETTOMAT

•Koulutus, tieto, taito

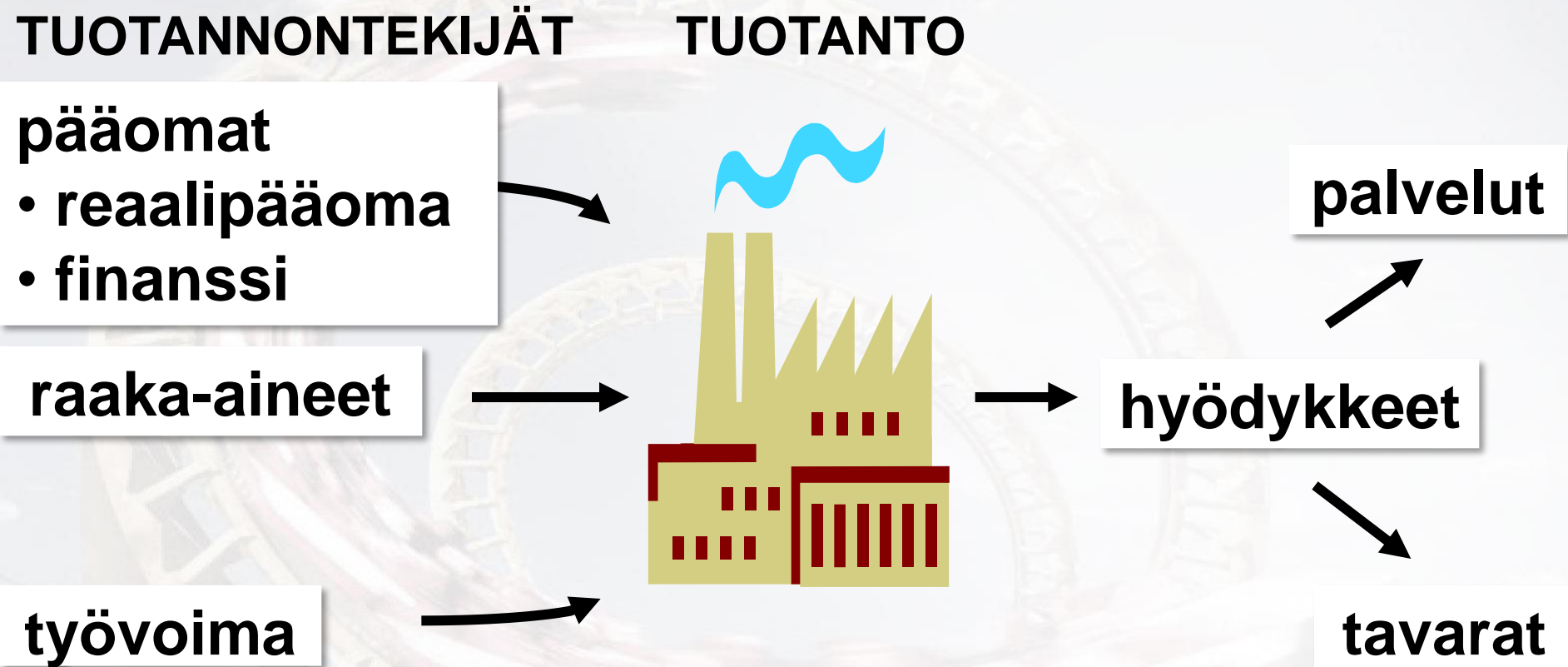
Mitä eroa on fyysisillä ja yhteiskunnallisilla tarpeilla?

- **Fyysiset tarpeet, kuten ravinto, ovat välttämättömiä hengissä säilymisen kannalta.**
- **Yhteiskunnalliset tarpeet tyydyttävät käsityksiämme hyvästä elämästä.**
- **Esimerkiksi syöminen hienossa ravintolassa ei ole hengissä säilymisen kannalta välttämätöntä, mutta yhdessäoloa hyvässä seurassa ja maittavaa ruokaa arvostetaan.**

Miten eri tuotannontekijät näkyvät kuvassa?

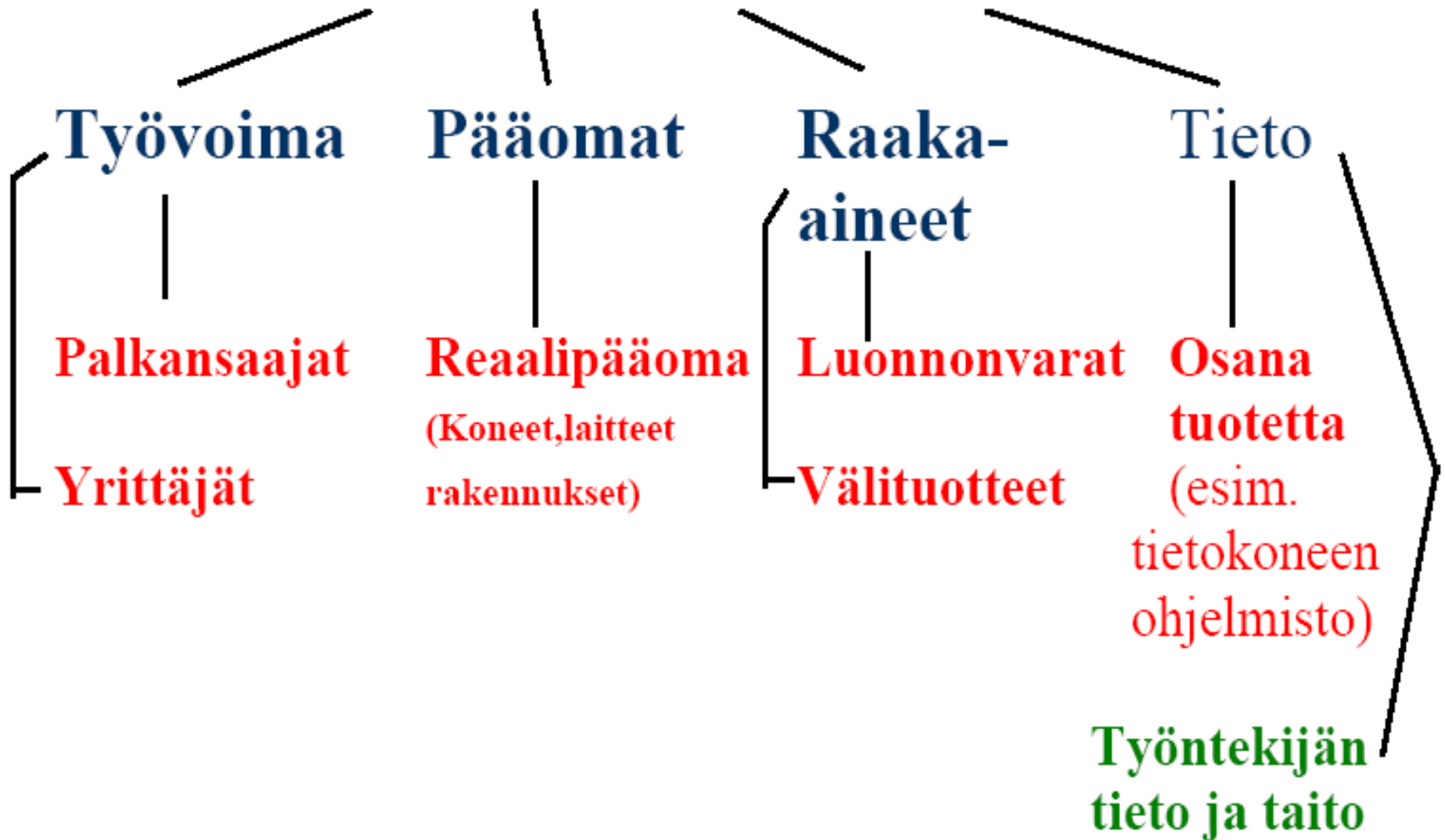
Mitä tapahtuu tuotannossa?

Tuotantotoiminnassa yhdistetään taloudellisia voimavaroja hyödykkeiden tuottamiseksi.

TUOTANNONTEKIJÄT (s. 16)

Pohdi, mitä valtion olisi kenties järkevä tehdä seuraavissa tapauksissa:

a) sillä on paljon työvoimaa ja raaka-aineita, mutta ei pääomaa

- Pyrkiä hankkimaan edullista rahoitusta omien tuotantolaitosten perustamiseen.**
- Houkutella, esim. alhaisella veroasteella, ulkomaisia yrityksiä perustamaan maahan tuotantolaitoksia.**

Tehtävä 4

Pohdi, mitä valtion olisi kenties järkevä tehdä seuraavissa tapauksissa (socratic):

b) sillä on paljon raaka-aineita ja pääomaa, mutta ei työvoimaa

- **Houkutella maahanmuuttajia lupaamalla heille työtä ja perustoimeentulon.**
- **Tukea lapsiperheitä, jotta syntyvyys nousisi.**
- **Pyrkiä lyhentämään opiskeluaikoja, jotta ihmiset siirtyvät nopeammin työelämään.**
- **Pyrkiä pidentämään työssäoloaikaa esim. eläkeikää nostamalla.**

Tehtävä 4

Pohdi, mitä valtion olisi kenties järkevä tehdä seuraavissa tapauksissa (socratic):

c) sillä on paljon pääomaa ja työvoimaa, mutta ei raaka-aineita.

- **Ostaa raaka-aineita ulkomailta ja jalostaa niitä (kierrätys).**
- **Tehdä pitkäkestoisia sopimuksia raaka-aineita toimittavien maiden kanssa niiden ostamiseksi edullisesti.**
- **Erikoistua aloille, jotka eivät ole raaka-ainevaltaisia.**
- **Avata kaivoksia yms. (jos maassa on resursseja)**

Miten tuotannontekijöitä voidaan lisätä?

- **Pääoma**

- lainaamalla, laskemalla osakkeita, houkuttelemalla yrityksiä investoimaan (esim. alhainen verotus)

- **Työvoima**

1. kouluttamalla, lisäämällä ulkomaalaisia tai lapsia (lapsiperheiden tuki)
2. huonontamalla työttömyysturvaa, lyhentämällä opiskeluaikaa, myöhemmin eläkkeelle, lisää ulkomaalaisia, lapsiperheiden tuki

- **Raaka-aineet**

- ostamalla, avaamalla kaivoksia yms., nostamalla jalostusastetta, kierrätys

Talouden pääkäsitteet

- **Tarpeet**

- **Hyödykkeet**

- **Niukkuus**

- **Tuotannontekijät**